

Πράγα, 22 Νοεμβρίου 2002

**ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΝΑΤΟ
(2^Η ΗΜΕΡΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ)**

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, αμέσως μετά τη λήξη των εργασιών της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ, πλαισιούμενος από τους υπουργούς Εξωτερικών Γιώργο Παπανδρέου, Εθνικής Άμυνας Γιάννο Παπαντωνίου και Τύπου & ΜΜΕ Χρήστο Πρωτόπαπα, ενημέρωσε τους Έλληνες δημοσιογράφους.

Στην εισαγωγική παρέμβασή του ο Πρωθυπουργός είπε τα εξής:

«Στο πλαίσιο της Συνόδου του ΝΑΤΟ είχα μια σειρά από επαφές με αρχηγούς κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την πολιτική ηγεσία των ΗΠΑ, τον Πρόεδρο Μπους και τον υπουργό Εξωτερικών Κόλιν Πάουελ.

Σκοπός των επαφών αυτών ήταν η αμοιβαία ενημέρωση για τις εξελίξεις, σε σχέση με το Κυπριακό, τη διεύρυνση, τον ευρωστρατό και το θέμα της ημερομηνίας έναρξης διαπραγματεύσεων με την Τουρκία για την ένταξή της στην Ε.Ε.

Συζητήσαμε, όμως, και άλλα θέματα, όπως για παράδειγμα, το Ιρακινό.

Το συμπέρασμα αυτών των επαφών, όσον αφορά τα θέματα που μας ενδιαφέρουν, είναι το εξής:

Υπάρχει σε όλους ένα πολύ έντονο ενδιαφέρον για μια ομαλή εξέλιξη και για επίλυση των θεμάτων. Έχει επισημανθεί από όλους ανεξαιρέτως, η αναβλητική στάση της Τουρκίας. Επίσης, έχει επισημανθεί ότι αυτή η αναβλητική στάση δημιουργεί δυσκολίες για την επίλυση των προβλημάτων.

Η δική μου διαπίστωση είναι ότι στις χώρες αυτές δεν έχει διαμορφωθεί ακόμα μια θέση για το πώς θα χειριστούν ιδιαίτερα το θέμα της ημερομηνίας έναρξης των διαπραγματεύσεων της Τουρκίας. Υπάρχει μια σειρά από διαφορετικές απόψεις, σχετικά με το χρόνο και τον τρόπο που θα γίνουν αυτές οι διαπραγματεύσεις.

Εμείς, θα συνεχίσουμε αυτές τις επαφές, θα έχουμε και νέες συνεννοήσεις. Όπως γνωρίζετε, θα πραγματοποιήσω και άλλα ταξίδια για να συναντήσω πρωθυπουργούς χωρών-μελών της Ε.Ε.

Με την ευκαιρία αυτή, θέλω να επαναλάβω και να τονίσω τις θέσεις μας:

- **Η ένταξη της Κύπρου πρέπει να πραγματοποιηθεί, ανεξάρτητα από την επίλυση του πολιτικού προβλήματος.** Η Κύπρος έχει τις καλύτερες επιδόσεις από όλες τις υποψήφιες χώρες. Ως εκ τούτου, πρέπει να ανήκει στην πρώτη ομάδα των χωρών που θα ενταχθούν. Θα επιμείνουμε σε αυτό. Και επειδή υπάρχουν μερικοί οι οποίοι ομιλούν για αστερίσκους και σημειώσεις, η απάντησή μας είναι: **καθαρή λύση**. Διότι, μόνο αυτή είναι η λύση. **Καθαρή λύση.**

Το Εθνικό Συμβούλιο της Κύπρου, όπως γνωρίζετε, αποφάσισε ότι το Σχέδιο Ανάν είναι αφετηρία διαπραγματεύσεων. Μπορεί να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις, με βάση το σχέδιο αυτό, και η ελληνοκυπριακή πλευρά θα επιδιώξει τροποποιήσεις και βελτιώσεις.

Εχουμε, επίσης, δηλώσει ότι συμφωνούμε. Και γι' αυτό, περιμένουμε μια θετική ανταπόκριση από την άλλη πλευρά. Αυτό τόνισα σε όλες τις επαφές μου.

- **Εμείς υποστηρίζουμε ότι η Σύνοδος της Κοπεγχάγης πρέπει να δώσει ένα θετικό μήνυμα για την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας.** Γιατί πιστεύουμε ότι η ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας λειτουργεί θετικά μέσα στην Τουρκία, βοηθά την Τουρκία να εμπειδώσει περισσότερο τη δημοκρατία, να προστατεύσει τα ανθρώπινα δικαιώματα, να εφαρμόσει το Διεθνές Δίκαιο, να ενταχθεί στην κοινότητα των ευρωπαϊκών κρατών.

Το θετικό μήνυμα που πιστεύουμε ότι πρέπει να δώσει η Σύνοδος της Κοπεγχάγης έχει, όμως, κάποιες προϋποθέσεις. Χρειάζονται και θετικά μηνύματα από πλευράς της Τουρκίας σε εκκρεμή θέματα, όπως είναι το Κυπριακό, ο ευρωστρατός, αλλά και γενικότερα –θα έλεγα– σχετικά με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Τα μηνύματα αυτά πρέπει να δοθούν. Και πρέπει να δοθούν με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι σαφή και να προσδιορίσουν και τις εξελίξεις.

Σχετικά με τις επαφές αυτές, θέλω να τονίσω ότι ιδιαίτερα η επαφή με τον Πρόεδρο Μπους και τον υπουργό Εξωτερικών Πάουελ ήταν πολύ καλή, φιλική και επέτρεψε τη διεξοδική ανάπτυξη των θέσεών μας. Όπως είπα και στον κ. Πρωτόπαπα σήμερα το πρωί και σας ενημέρωσε ήδη, ο κ. Μπους και ο κ. Πάουελ με πληροφόρησαν για τις επαφές που είχαν με την τουρκική πλευρά, για τις αντιδράσεις και είναι φανερό ότι ενδιαφέρονται να προχωρήσει η επίλυση του Κυπριακού. Ενδιαφέρονται να λυθεί το θέμα του ευρωστρατού. Ενδιαφέρονται, επίσης, να υπάρχει μια ημερομηνία για την έναρξη διαπραγματεύσεων της Ε.Ε. με την Τουρκία.

Θα έλεγα ότι τώρα υπάρχει μια σύμπτωση σε σχέση με τις κατευθύνσεις της προσπάθειας, την οποία θα πρέπει να καταβάλλουν όλοι, για να προχωρήσουν αυτά τα θέματα.

Η Σύνοδος μας έδωσε μια πολύ καλή ευκαιρία να παρουσιάσουμε τις θέσεις μας. Όχι, βέβαια, στην Ολομέλεια της Συνόδου, αλλά σε αυτές τις διμερείς επαφές τις οποίες είχαμε σχεδόν με το σύνολο των ηγετών

της Ε.Ε. και με την ηγεσία των ΗΠΑ. Την προετοιμασία που κάνουμε θα τη συνεχίσουμε ενιατικά μέχρι την Κοπεγχάγη.

Με την ευκαιρία αυτή θέλω επίσης να υπενθυμίσω ότι και στην Ελλάδα είχα μια συνεννόηση με τους πολιτικούς αρχηγούς. Η συνάντησή μου μαζί τους θεωρώ ότι ήταν ιδιαίτερα θετική, έγινε σε ένα πολύ καλό κλίμα. Υπάρχει αμοιβαία καλή πληροφόρηση. Επίσης και οι συναντήσεις που είχε ο κ. Παπανδρέου με τους πρώην υπουργούς Εξωτερικών, άλλα κόμματα, άλλες προσωπικότητες, ήταν πολύ θετικές. Έχουμε δημιουργήσει ένα καλό κλίμα συνεννόησης. Έχουμε αποφύγει τον κίνδυνο κομματικοποίησης και πιστεύω ότι μέχρι τώρα έχουμε επίσης αποφύγει τον κίνδυνο προσωπικών χειρισμών, προσωπικών προβολών. Πρέπει να συνεχίσουμε και τις επόμενες μέρες, τον επόμενο καιρό, με τον ίδιο τρόπο, γιατί το Κυπριακό είναι ένα εθνικό θέμα και επιβάλλει να το αντιμετωπίζουμε με νηφαλιότητα και σοβαρότητα. Ως εκ τούτου, χρειάζεται προσοχή στον τρόπο εκδήλωσης των όποιων απόψεων έχει ο καθένας.

Θέλω, και όσον αφορά ένα ερώτημα το οποίο τέθηκε, να δώσω την απάντησή μου. Την έχω, βεβαίως, ήδη δώσει, αλλά επιθυμώ να την επαναλάβω. Το ερώτημα είναι, αν μέχρι την Κοπεγχάγη δεν βρεθεί λύση, τότε τι γίνεται. Εμείς έχουμε πει ότι θέλουμε τη λύση του Κυπριακού το συντομότερο δυνατό. Έχουμε πει ότι θα γίνουν διαπραγματεύσεις και αυτό σημαίνει ότι, αν δεν έχει βρεθεί λύση μέχρι την Κοπεγχάγη, θα συνεχίσουμε. Θα συνεχίσουμε, όμως, έτσι -και αυτό πρέπει να είναι σαφές- για να μην παράσχουμε στην άλλη πλευρά την οποιαδήποτε δυνατότητα να κωλυσιεργεί και να κρατά το θέμα ανοικτό επ'άπειρον. Δεν συμφέρει την Κύπρο, δεν συμφέρει εμάς. Εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει όλοι να αισθάνονται την ανάγκη να λυθεί το θέμα.

Θέλω να σας πω και δυο λόγια για τη σημερινή συνεδρίαση. Το πρωί συνήλθε **το Ευρωατλαντικό Συμβούλιο Συνεργασίας**. Είναι ένα όργανο, μια συνάντηση στην οποία συμμετέχουν και οι ευρωπαϊκές χώρες οι οποίες δεν είναι μέλη του ΝΑΤΟ και οι χώρες τις Κεντρικής Ασίας και του Καυκάσου. Η συνάντηση αφορά τον τρόπο συνεργασίας. Εμείς έχουμε μια θετική θέση απέναντι σε αυτή τη συνεργασία. Θέλω να θυμίσω ότι τα Δυτικά Βαλκάνια δεν συμμετέχουν, ούτε στο ΝΑΤΟ, ούτε στην Ε.Ε.. Συμμετέχουν, όμως, σε αυτή την ευρωατλαντική συνεργασία και στη συνεργασία για την ειρήνη. Εμείς για τα Βαλκάνια έχουμε διαμορφώσει ένα σχέδιο στήριξης και ανάπτυξης. Γιατί η θέση μας είναι ότι τα προβλήματα δεν ξεπερνιούνται μονάχα με στρατιωτικά μέσα, αλλά κυρίως ξεπερνιούνται με οικονομικά και πολιτικά μέσα, με μια προσπάθεια για αλληλεγγύη, συνεργασία και στήριξη όσων έχουν ανάγκη.

Πιστεύω αυτό το μήνυμα, ότι δηλαδή χρειάζεται κάτι πέρα από τα στρατιωτικά μέσα, ήταν ένα σημαντικό μήνυμα αυτής της Συνόδου. Γιατί, όχι μονάχα δόθηκε στην Ολομέλεια χθες, αλλά και σήμερα σε όλες τις συναντήσεις ήταν ένα κύριο θέμα. Εμείς θα σταθούμε μονά-

κα στους εξοπλισμούς μας, στις στρατιωτικές συνεργασίες, αλλά να επεκτείνουμε αυτή τη συνεργασία και να δούμε και άλλους τομείς, οι οποίοι θα μπορεί να βοηθήσουν την ανάπτυξη και την ειρήνη.

Θέλω, τέλος, να σας ενημερώσω ότι συνάντησα και τον Πρόεδρο των Σκοπίων Τραϊκόφσκι. Με τον κ. Τραϊκόφσκι συζητήσαμε όλα τα θέματα που αφορούν τις σχέσεις Ελλάδας-Σκοπίων. Αναφέραμε και το θέμα του ονόματος και παραπέμψαμε στις συνεννοήσεις που γίνονται στα Ηνωμένα Έθνη».

Ακολουθως, ο Πρωθυπουργός έδωσε το λόγο στον υπουργό Εξωτερικών Γιώργο Παπανδρέου, ο οποίος είπε τα εξής:

«Για να έχετε μια γενικότερη εικόνα και για τις δικές μου επαφές, θέλω να σας πω ότι διμερώς είδα πολλούς συναδέλφους: Τον Πολωνό, το Ρουμάνο, το Βούλγαρο, τη νέα υπουργό της FYROM, τον Τσέχο, τον Ούγγρο, τον Καναδό, τον Ισλανδό, τον Αλβανό, το Σλοβένο και τον Τούρκο διπλωμάτη και υπηρεσιακό υφυπουργό Εξωτερικών κ. Ζιάλ, με τον οποίο βεβαίως μιλήσαμε για το Κυπριακό. Δεν ήταν εδώ εκπρόσωπος της νέας κυβέρνησης και έτσι δεν είναι οριστική η εικόνα που έχουμε από τους Τούρκους.

Είδα από πλευράς Ε.Ε. και ανθρώπους με τους οποίους συζητήσαμε τα ευρωπαϊκά θέματα σε σχέση με την Κοπεγχάγη. Με τους πρώτους συζητήσα περισσότερο τα θέματα της Προεδρίας, αλλά και τα θέματα που αφορούν τη δική τους διαπραγματεύση, όσον αφορά την ένταξη των χωρών τους στην Ε.Ε.. Είχα επίσης επαφές με το Δανό ομόλογό μου, τον Ολλανδό και τον κ. Σολάνα για το Κυπριακό και τα θέματα της Κοπεγχάγης, την ημερομηνία κ.τ.λ.

Τη Δευτέρα, θα είμαι στο Λονδίνο και την Τρίτη στην Ουάσιγκτον».

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Επειδή ο κ. Παπανδρέου σας είπε για τις επαφές του, να σας πω και εγώ ότι, εάν εξαιρέσετε τον Ολλανδό Πρωθυπουργό με τον οποίο θα συναντηθώ αύριο στη Χάγη και τον Πορτογάλο ομόλογό μου, συναντήθηκα με όλους τους άλλους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων.

Αυτά από πλευράς μου.

Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις.

Π. ΛΑΜΨΙΑΣ (ΤΟ ΒΗΜΑ): Κύριε Πρόεδρε, μας είπατε προηγουμένως ότι συνομιλήσατε με όλους τους Πρωθυπουργούς και τον Πρόεδρο Μπους. Θέλω να μου πείτε, εάν έχετε την εντύπωση, μετά από τις παρεμβάσεις των ΗΠΑ και τη γενικότερη συζήτηση που γίνεται, αν αλλάζει το κλίμα σε σχέση με την προσδοκία, με το αίτημα της Τουρκίας για ημερομηνία έναρξης διαπραγματεύσεων με την Ε.Ε. Αν οι ηγέτες, δηλαδή, έχουν αλλάξει στάση σε σχέση με την αρχική πλήρη άρνησή τους να δώσουν στην Τουρκία ημερομηνία έναρξης διαπραγματεύσεων.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα απ' όλα, θέλω να κάνω μια διευκρίνιση. Θέλω να γνωρίζετε πως αυτά είναι λεπτά θέματα και εγώ δεν μπορώ να αναφέρομαι στο τι συγκεκριμένα μου είπε ο κ. Σιράκ ή ο κ. Σρέντερ, γιατί και αυτοί μου τα λένε εμπιστευτικά.

Π. ΛΑΜΨΙΑΣ: *Το κλίμα;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Για το κλίμα θέλω να σας πω, ότι ενώ υπήρχε ένα κλίμα σε πολλούς πλήρους άρνησης, τώρα δεν υπάρχει τέτοιο κλίμα. Δεν διαπίστωσα ότι υπάρχει τέτοιο κλίμα. Υπάρχει η αίσθηση ότι κάτι πρέπει να γίνει. Το τι θα γίνει, είναι τελείως ανοικτό. Γιατί ημερομηνίες μπορεί να υπάρχουν, το Φεβρουάριο του 2003 και το Φεβρουάριο του 2010.

Γ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ (ΤΑ ΝΕΑ): *Κύριε Πρόεδρε, το κλίμα πλήρους άρνησης που υπήρχε, αναφέρεται στην ημερομηνία ή σε κάτι άλλο;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, αναφέρεται στην ημερομηνία. Υπάρχει η αίσθηση ότι δεν πάει έτσι το πράγμα και ότι κάτι πρέπει να γίνει.

Π. ΛΑΜΨΙΑΣ: *Το δεύτερο σκέλος της ερώτησής μου, κ. Πρόεδρε, είναι, αν, γενικώς, αποκομίσατε την εντύπωση από τις συζητήσεις που είχατε με τον Πρόεδρο Μπους, ότι αλλάζει κάτι και σε σχέση με τη στάση της Τουρκίας, όσον αφορά τη διαπραγμάτευση για το Κυπριακό.*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, ο κ. Μπους μου ανέφερε αυτά τα οποία του είπαν οι Τούρκοι. Το τι του λένε οι Τούρκοι, τα γνωρίζετε. Δεν γνωρίζετε τι λένε οι Τούρκοι;

Π. ΛΑΜΨΙΑΣ: *Προφανώς, αυτά που λένε πίσω από τις κλειστές πόρτες.*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: «Πίσω από τις κλειστές πόρτες» δεν μου τα είπε και δεν πιστεύω να λένε και άλλα πίσω από τις κλειστές πόρτες από αυτά που λένε δημόσια. Δημόσια, γνωρίζετε ότι λένε πως πρέπει να σκεφθούν, να, να, να...

Γ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ: *Κύριε Πρόεδρε, μπορείτε να μας περιγράψετε τι εννοείτε με αυτή την καθαρή λύση για την ένταξη της Κύπρου; Αν δεν υπάρξει, δηλαδή, αυτή η καθαρή λύση, να υποθέσουμε ότι πρόκειται για βέτο στη διεύρυνση;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: «Καθαρή λύση» εννοώ ότι δεν μπορεί να υπάρχουν όροι που να θέτουν υπό αμφισβήτηση την ένταξη.

Γ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ: *Δεν μου απαντήσατε στο δεύτερο σκέλος της ερώτησης.*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας απάντησα. Σας είπα σαφέστατα ότι αυτή είναι η αμετακίνητη θέση μας και σε αυτή θα επιμείνουμε με όλα τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας.

Κ. ΑΔΑΜ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Από τις συνομιλίες σας με την αμερικανική πλευρά, τον Πρόεδρο Μπους και τον Κόλιν Πάουελ, εκτιμάτε ότι η αμερικανική πλευρά ενδιαφέρεται για λύση στο Κυπριακό και τον ευρωστρατό, συναρτώντας το με την ημερομηνία που ζητά η Τουρκία από την Ε.Ε. ή αποσυνδέει το ένα από το άλλο; Και μια δεύτερη ερώτηση: Παρατηρώ ότι στις τοποθετήσεις για το θέμα της ένταξης της Κύπρου, αν δεν βρεθεί λύση στο πολιτικό πρόβλημα, χρησιμοποιείτε τον όρο «πρέπει να ενταχθεί η Κύπρος στην Ε.Ε.». Επομένως, από τις συναντήσεις σας με τους ομολόγους εταίρους σας, δεν έχετε ακόμη διασφαλίσει την πλήρη ένταξη;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οσον αφορά το πρώτο ερώτημα: Ούτε ο κ. Μπους, ούτε ο κ. Πάουελ συνέδεσαν τα θέματα αυτά, του Κυπριακού και του ευρωστρατού, με την ημερομηνία έναρξης των διαπραγματεύσεων.

Εγώ ανέφερα στον κ. Μπους και τον κ. Πάουελ, πρώτα απ'όλα ότι χρειάζεται μια θετική στάση της Τουρκίας γενικά. Ότι χρειάζεται μια θετική στάση στο Κυπριακό, ότι πρέπει να κλείσει επιτέλους το θέμα του ευρωστρατού.

Οσον αφορά την ημερομηνία, τους επανέλαβα ότι η θέση της Ελλάδας είναι θετική, ότι χρειάζεται να δοθεί ένα μήνυμα στην Τουρκία, όπως σας εξήγησα και ότι αυτό τελεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Έτσι έγινε η συζήτηση.

Και τους εξήγησα, επίσης, ότι υπάρχουν κάποια χρονικά όρια.

Μου απάντησαν και οι δύο σε σχέση με τις ενέργειες, τις οποίες έχουν κάνει. Δεν υπήρξε τέτοια διασύνδεση. Τώρα, εάν οι ίδιοι σε συζητήσεις με άλλους κάνουν τέτοια διασύνδεση, μπορεί να την κάνουν κα Αδάμ. Στη συζήτηση με μένα δεν έγινε.

Ερχομαι, τώρα, επειδή δημιουργούνται και γλωσσικά προβλήματα, στους όρους που χρησιμοποιώ ότι «πρέπει να ενταχθεί». Αυτή είναι η θέση μας και γι'αυτό δίνουμε μάχη. Το «θα ενταχθεί» έχει ένα τέτοιο στοιχείο βεβαιότητας που δεν μου αρέσει. Είναι τρόπος έκφρασης δικός μου. Μπορούσε να πει κανένας πως είναι βέβαιο ότι θα ενταχθεί. Ε, δεν θα το έλεγα ποτέ αυτό.

Ι. ΧΑΣΑΠΟΠΟΥΛΟΣ (ΜΕΓΑ): Η τελευταία απάντηση που δώσατε ότι είναι γλωσσικό το θέμα...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Χασαπόπουλε, σας παρακαλώ πολύ, μην μπούμε τώρα σε λεπτομέρειες. Θέλω να πω και σε σας και στους άλλους συναδέλφους, γιατί θα δημιουργήσουμε πρόβλημα με το «πρέπει», το «να», το «θα» κ.τ.λ. Δεν έχουμε αποφασίσει η Κύπρος να ενταχθεί; Δεν το παλεύουμε όλοι; Δεν έχουμε δημιουργήσει προϋποθέσεις στο Ελσίνκι για την αποσύνδεση του πολιτικού προβλήματος από την

ένταξη της Κύπρου; Όλα αυτά, εμείς τα θεωρούμε δεδομένα: Την αποσύνδεση, την πλήρωση των προϋποθέσεων, τη θετική απόφαση στην Κοπεγχάγη.

Εγώ, όμως, δεν μπορώ να εγγυηθώ ότι δεν θα βρεθεί κάποιος, ο οποίος θα πει σε μια στιγμή «εγώ έχω αντίρρηση». Γιατί, αν σας εγγυηθώ κάτι τέτοιο, εσείς δικαιολογημένα θα μου πείτε αύριο «μα, μας είπες ότι δεν θα υπάρξει κανείς και τώρα υπάρχει κάποιος».

Λοιπόν, συζητάμε πάντα με πιθανότητες, συζητάμε πάντα με προοπτικές που διανοίγονται. Δεν συζητάμε με εγγυήσεις. Εγγυήσεις δεν μπορώ να δώσω για τίποτα. Μπορεί και να μην γίνει η Κοπεγχάγη. Το γνωρίζετε εσείς; Μπορεί κάποιος να μου πει «είστε βέβαιος ότι θα γίνει η Κοπεγχάγη;». Ε, μπορεί να μην γίνει.

Λοιπόν, να συζητάμε ρεαλιστικά. Μην μπλεκόμαστε τώρα σε γλωσσικές ερμηνείες.

Γ. ΕΛΕΝΟΠΟΥΛΟΣ (FLASH): *Κύριε Πρόεδρε, στην περίπτωση κατά την οποία η Αγκυρα αντιδράσει στο Σχέδιο Ανάν και έχουμε ένταξη της Κύπρου, αλλά δεν έχουμε επίλυση του Κυπριακού, έχετε κάποιες σκέψεις...*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Βεβαίως, έχουμε σκέψεις. Θα υπάρχουν και άλλες προσπάθειες για την επίλυση του Κυπριακού, αλλά δεν είναι του παρόντος. Γιατί, αν αρχίσουμε και συζητάμε αυτά, θα πουν κάποιои «ας μη λυθεί το Κυπριακό και να έρθουμε αργότερα να μας πείτε» κ.ο.κ.

Εγώ θέλω πάλι να τονίσω με έμφαση ότι, επειδή υπάρχει μια άποψη ότι και οι διαπραγματεύσεις μπορεί να διαρκέσουν όσο θέλουμε και η συγκυρία είναι πάντα η ίδια, ε, δεν είναι ίδια η συγκυρία πάντα και οι διαπραγματεύσεις δεν μπορεί να διαρκούν επ'άπειρον.

Γιατί εγώ πιστεύω ότι αν κάποιος θέλει να το μποϊκοτάρει από την άλλη μεριά, εκεί θα ψάξει αφορμή.

Λοιπόν, η θέση μας πρέπει να είναι σαφής: Το θέμα πρέπει να τελειώσει. Αν δεν τελειώσει στις 11, στις 12 Δεκεμβρίου, πρέπει να τελειώσει γρήγορα μετά. Και θα δούμε ανάλογα. Έχουμε συμφέρον γι' αυτό, όπως έχουμε συμφέρον για τη λύση.

Γιατί το είπα αυτό στην Αθήνα και θέλω να το επαναλάβω εδώ με σαφήνεια: Κανένας δεν μπορεί να προδικάσει το αύριο, με βάση τα προηγούμενα 40 χρόνια. Διότι τα 40 χρόνια αλλάζουν την κατάσταση. Και έρχεται μια στιγμή –και ήρθε αυτή η στιγμή τώρα– που θα τεθούν με άλλη προοπτική τα προβλήματα, εάν δεν λυθεί το Κυπριακό. Κάποιοι θα σκεφθούν διχοτόμηση, κάποιοι θα σκεφθούν εποίκηση του τμήματος του τουρκοκυπριακού σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό και κάποιοι άλλοι θα πουν «ας το καλό, δεν θέλουμε να ασχοληθούμε πια», υπάρχει και αυτό.

Λοιπόν, δεν είναι έτσι, επειδή το '85 δεν έγινε τίποτε, δεν θα γίνει και το 2004 και το 2015. Τρέχει ο χρόνος. Και υπάρχει ένας ιστορικός χρόνος. Ιστορικός χρόνος υπάρχει και για τα Σκόπια.

Αυτά είχα να σας πω.

Σας ευχαριστώ.